

af sikker udnyttelse af atomkraft fjernes fra agenturets formålsbestemmelser.

Vi finder, at beslutningsforslaget bør forkastes. Som jeg tidligere har anført i mit svar til fru Anne Grete Holmsgaard den 12. april sidste år på spørgsmål nr. S 3993, er det regeringens vurdering, at et forslag om ændring af IAEA's statut ikke vil kunne nyde fremme og opnå det krævede to tredjedelsflertal i IAEA.

Regeringen finder også, at der er tungtvejen- de grunde til, at Danmark ikke skal fremlægge sådan et forslag. IAEA hviler på en balance mellem sikkerhedsforanstaltninger og bistand, mellem ikke-spredning og udvikling. Uanset Danmarks klare holdning imod atomkraft vil det være uhensigtsmæssigt at anfægte denne balance.

IAEA modtog, som vi alle ved, for godt et år siden Nobels Fredspris. Den blev givet til IAEA og generaldirektør el-Baradei til deling for deres indsats for at forebygge, at atomteknologi misbruges til militære formål, og for at sikre, at kerneenergi anvendes på den sikrest mulige måde.

Der er tale om en uafhængig FN-organisation, der har forstået at udføre sine funktioner i henhold til sin statut på en måde, der har skabt stor faglig respekt, og den er ligesom ikke-spredningstraktaten af 1968 en grundpille i det internationale samfunds indsats på ikke-spredningsområdet.

Kl. 14.15

Mens Danmark, EU, USA og andre industrialiserede lande lægger vægt på IAEA's arbejde inden for nuklear ikke-spredning og verifikation samt udvikling af sikkerhedsstandarder, er udviklingslandenes interesse i agenturet primært rettet mod den bistand, som IAEA kan yde dem på det nukleare område.

En del af IAEA's bistandsindsats omfatter emner som strålingssikkerhed og medicinsk anvendelse af nuklear teknologi. Denne bistand kan vi fra dansk side kun være tilfredse med, ikke mindst i udviklingsmæssig sammenhæng. Bistanden omfatter dog også i et begrænset omfang udvikling af kerneenergien, når dette ønskes af et medlemsland.

Fra dansk side ønsker vi med udgangspunkt i Folketingets beslutning fra 1985 som bekendt ikke at fremme atomkraft hverken i Danmark eller i andre lande. Danmark anerkender heller ikke atomkraft som en bæredygtig energikilde. Det slår Danmark også jævnlige fast i IAEA. Danmark arbejder sammen med en mindre gruppe af lande, der ligesom vi ikke ønsker at

fremme kerneenergi, for at IAEA's indsats på kerneenergiområdet som minimum ikke udvides. Det gælder bl.a. under forhandlinger om den årlige kernekraftsresolution i forbindelse med IAEA's generalkonference, hvor gruppen arbejder for at undgå problematiske formuleringer om, at kerneenergi bidrager til bæredygtig udvikling.

Men samtidig må vi erkende, at et stort flertal af lande – ikke mindst udviklingslandene – modsat os finder, at atomkraft bidrager til bæredygtig udvikling. Ikkespredningstraktaten hviler på samme måde som IAEA's statut på den grundlæggende forståelse, at de forpligtelser vedrørende ikke-spredning, kontrol og sikkerhed, som landene påtager sig, ikke fratager dem deres ret til nuklear udvikling, herunder af kerneenergi. I IAEA insisterer den 118 lande store gruppe af alliancefri lande, the Non-Aligned Movement, konsekvent på retten til nuklear teknologi.

I den aktuelle sag vedrørende det iranske atomprogram benytter Iran sig jo netop af beskyrningen hos en række udviklingslande for at blive afskåret fra nuklear udvikling, og derfor samler de udviklingslandene omkring sig, fordi de tror, det kun drejer sig om nuklear udvikling, hvor vi jo præcis frygter, at den nukleare udvikling kunne udvikle sig til atomvåben, og det er jo det, IAEA skal holde øje med. Iran fremstiller denne sag som Vestens pres for at begrænse Irans adgang til udvikling af atomteknologi, herunder atomkraft, i overensstemmelse med ikke-spredningstraktatens artikel 4 i IAEA's formålsbestemmelser.

Regeringen vurderer, at et dansk forslag om en begrænsning af IAEA's formål ikke alene vil være uden muligheder for at nyde fremme på grund af den begrænsede opbakning til de danske synspunkter om atomkraft blandt de øvrige IAEA-lande – hvis de insisterer på atomkraft, har vi jo via IAEA en klar interesse i, at den bliver så sikker som muligt – forslaget ville formentlig også møde særlig modstand fra udviklingslandene, som ville opfatte det som et forsøg på at forrykke balancen mellem bistand og kontrol: at vi må godt, men de må ikke. Forslaget ville dermed formentlig helt utilsigtet virke som vand på møllen for dem, som ønsker at skabe splid omkring IAEA's formål: at virke inden for ikke-spredning. Og det ville kunne skabe mistænksomhed omkring vestlige landes intentioner med ikke-spredningstraktaten.